

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Pavla Moravce a soudkyně JUDr. Miluše Krejzlíkové a Mgr. Miroslavy Lanžhotské ve věci péče soudu o

nezletilé: [redacted], narozený [redacted]
[redacted], narozený [redacted]
oba trvale i fakticky bytem [redacted]
oba zastoupeni městem [redacted] jako kolizním opatrovníkem pro toto řízení
sídlem městského úřadu [redacted]

děti rodičů: [redacted], narozená [redacted]
trvale i fakticky bytem [redacted]
[redacted], narozený [redacted]
státní občan [redacted]
místem pobytu v České republice na adrese [redacted]

o zvýšení výživného

k odvolání rodičů proti rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 27. března 2023 č. j. 0 P 424/2022-244

takto:

I. Rozsudek okresního soudu **se mění** takto:

- a/ S účinností od 1. 10. 2021 je otec povinen přispívat na výživném pro nezletilého [redacted]
[redacted], narozeného [redacted], částkou 3.500 Kč měsíčně a s účinností od 11. 2. 2023
částkou 2.800 Kč měsíčně, splatných vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám
matky.

- b/ Nedoplatek na výživném pro nezletilého [REDACTED] za období od 1. 10. 2021 do 30. 11. 2023 ve výši 45.250 Kč je otec povinen uhradit k rukám matky do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- c/ S účinností od 1. 10. 2021 je otec povinen přispívat na výživném pro nezletilého [REDACTED], narozeného [REDACTED], částkou 3.200 Kč měsíčně a s účinností od 11. 2. 2023 částkou 2.400 Kč měsíčně, splatných vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky.
- d/ Nedoplatek na výživném pro nezletilého [REDACTED] za období od 1. 10. 2021 do 30. 11. 2023 ve výši 44.285 Kč je otec povinen uhradit k rukám matky do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- e/ Tím se mění rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 16. 10. 2019, č. j. 0 Nc 460/2019-41, ve výroku o výživném pro dobu po rozvodu manželství rodičů.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním ani před krajským soudem.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem rozhodl takto:
Počínaje 1. 10. 2021 je otec povinen přispívat na zvýšeném výživném pro nezletilého [REDACTED], narozeného [REDACTED] částkou 3 500 Kč měsíčně, počínaje 1. 9. 2022 částkou 2 800 Kč měsíčně a počínaje 1. 2. 2023 částkou 2 400 Kč měsíčně, splatných vždy do každého 15. dne v měsíci k rukám matky (*výrok pod bodem I.*).
Nedoplatek na výživném pro nezletilého [REDACTED] za období od 1. 10. 2021 do 31. 3. 2023 v částce 30 300 Kč je otec oprávněn uhradit k rukám matky do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (*výrok pod bodem II.*).
Počínaje 1. 10. 2021 je otec povinen přispívat na zvýšeném výživném pro nezletilého [REDACTED], narozeného [REDACTED] částkou 3 200 Kč měsíčně, počínaje 1. 9. 2022 částkou 2 400 Kč měsíčně a počínaje 1. 2. 2023 částkou 2 000 Kč měsíčně, splatných vždy do každého 15. dne v měsíci k rukám matky (*výrok pod bodem III.*).
Nedoplatek na výživném pro nezletilého [REDACTED] za období od 1. 10. 2021 do 31. 3. 2023 v částce 29 600 Kč je otec oprávněn uhradit k rukám matky do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (*výrok pod bodem IV.*).
Tím se mění rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 16. 10. 2019, č. j. 0 Nc 460/2019-41, ve výroku o výživném pro dobu po rozvodu manželství rodičů (*výrok pod bodem V.*).
Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (*výrok pod bodem VI.*).
2. V odůvodnění svého rozsudku soud prvního stupně předně reprodukoval obsah matčina návrhu na zvýšení výživného ze dne 4. 10. 2022 (*pozn. odvolacího soudu: jde o návrh založený na č. l. 159 spisu*), jímž matka požadovala zvýšit výživné pro oba nezl. chlapce počínaje 1. 9. 2022 dle úvahy soudu. Dále připomněl procesní vývoj ve věci v souvislosti s přijetím rozhodnutí o přenesení místní příslušnosti, rozvedl procesní stanoviska otce, kolizního opatrovníka a závěrečný návrh matky; vedle toho podal přehled ve věci provedených důkazů a skutkových zjištění z nich učiněných a citoval právní úpravu na věc dopadající – tj. ustanovení § 911, § 913 odst. 1 a 2, § 915 odst. 1, § 917, § 922 a § 923 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v platném znění (*dále jen „o. z.“*). Zmínil současně, že výživné pro nezletilé chlapce bylo naposledy upraveno rozsudkem Okresního soudu ve Svitavách ze dne 16. 10. 2019, č. j. 0 Nc 460/2019-41, který nabyl právní moci dne 15. 11. 2019. Prvostupňový soud při posuzování matčina návrhu dospěl k závěru, že od doby vydání

předchozího rozhodnutí došlo ke kvalifikované změně poměrů, která odůvodňuje zvýšení výživného. Předně podle něj vzrostly otcovy příjmy, dále se pak zvýšily potřeby nezl. [REDAKCE] v souvislosti s jeho nástupem k povinné školní docházce. Pro porovnání okresní soud uvedl, že v době předešlé soudní úpravy výživného bylo vycházeno z otcova hrubého měsíčního příjmu 12.000 Kč, protože při přijetí tehdejšího rozhodnutí o matčině výlučné péči pro dobu do a po rozvodu manželství rodičů bylo otci pro nezl. [REDAKCE] stanoveno výživné ve výši 1.500 Kč měsíčně a pro nezl. [REDAKCE] ve výši 1.200 Kč měsíčně. Podle výsledků z nyní provedeného dokazování dosahoval otec v době od 1. 10. 2021 do 31. 8. 2022 průměrného čistého měsíčního příjmu 29.820 Kč. V řízení nebylo prokázáno otcovo tvrzení, že mu na příjmu ze zaměstnání bylo fakticky vypláceno méně. Nárůst otcova příjmu o více než 17.000 Kč měsíčně je tak dle okresního soudu důvodem pro zvýšení výživného v posledně zmíněném období – tedy již od 1. 10. 2021. Ukončil-li otec ke dni 31. 8. 2022 zaměstnání dohodou z důvodu změny svého bydliště a nastoupil-li od 1. 10. 2022 k jinému zaměstnavateli, pak se podle prvostupňového soudu jedná opět o změnu poměrů, když otec u dalšího zaměstnavatele dociloval příjmu 17.500 Kč čistého měsíčně. Pro období od 1. 9. 2022 – jakožto rozhodného okamžiku pro v pořadí druhou změnu ve formě stanovení nižšího výživného – proto okresní soud určil výživné pro každého z chlapců částkou, odpovídající otcovu sníženému příjmu, zohledňující však současně postupně se zvyšující potřeby synů. K v pořadí druhému snížení výživného (tj. od 1. 2. 2023 nadále) v rámci přijaté změny pak okresní soud přistoupil z toho důvodu, že otci v únoru r. 2023 přibyla další vyživovací povinnost k narozené dceři z jeho současného manželství. Reflektoval přitom i na tu skutečnost, že otec skončil pracovní poměr dohodou z důvodu plánovaného odstěhování s jeho ženou a narozenou dcerou do [REDAKCE], přičemž deklaroval připravenost zajistit si tam zaměstnání. Okresní soud současně připojil aritmetický výpočet nedoplatku na výživném pro každého z nezletilých synů. Lhůtu k úhradě vyčísleného nedoplatku na výživném odůvodnil ust. § 160 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (*dále jen „OSŘ“*), a nákladové rozhodnutí ust. § 23 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění (*dále jen „ZŘS“*).

3. Proti rozsudku okresního soudu se odvolali oba rodiče.
4. Matka ve svém odvolání namítala, že okresní soud se nedostatečně zabýval důvody snížení otcova příjmu od 1. 9. 2022, tedy tím, zda nešlo pouze o účelové jednání z otcovy strany. Bylo zřejmé, že otec z předchozího zaměstnání odešel z vlastní vůle, aniž by měl zajištěno zaměstnání jiné a od podzimu r. 2022 pracoval toliko na částečný pracovní úvazek. Důvody, toto jeho jednání vysvětlující, jsou podle matky nepřesvědčivé. Pokud otec uváděl, že na částečný úvazek pracoval, aby mohl doprovázet (tehdy) těhotnou manželku na různá vyšetření a úřady, pak tyto důvody pominuly. Navíc svému zaměstnavateli tvrdil jiné příčiny tohoto stavu, a sice důvody, spočívající v zajišťování péče o děti z předchozího manželství (tedy právě o nezletilé chlapce [REDAKCE] a [REDAKCE]). Otec pobývá stále v České republice, podle matky by tak měly být znovu přezkoumány okolnosti podstatné pro posouzení jejího návrhu na zvýšení výživného, a to v období od 1. 9. 2022 a dále od 1. 2. 2023. Výživné by tak mělo být podle matky zvýšeno alespoň v intencích návrhu kolizního opatrovníka – tj. s účinností od 1. 9. 2022 pro nezl. [REDAKCE] na částku 4.200 Kč a pro nezl. [REDAKCE] na částku 3.600 Kč měsíčně a dále s účinností od 1. 2. 2023 pro nezl. [REDAKCE] na částku 3.600 Kč a pro nezl. [REDAKCE] na částku 3.000 Kč měsíčně. Matka z těchto podrobně rozvedených důvodů navrhla změnit rozsudek soudu prvního stupně v souladu s jejími odvolacími požadavky.
5. Otec svým odvoláním brojí proti tomu, že jeho současná finanční situace mu nedovoluje hradit zvýšené výživné. Ke svým poměrům uvedl, že nyní žije s manželkou a s nezl. dcerou [REDAKCE], narozenou [REDAKCE], v pronajatém bytě v [REDAKCE], kde rovněž pracuje v prodejně [REDAKCE]. Hodlá nastoupit na rodičovskou dovolenou s touto nezl. dcerou a k tomu si brigádně přivydělávat. Zatím nedokáže odhadnout výši rodičovského příspěvku,

jenž mu bude poté vyplácen; je však zřejmé, že bude dosahovat nižších příjmů, než ze kterých vycházel okresní soud při nynějším rozhodování o zvýšení výživného. Otec dále uvedl, že v důsledku autonehody má problémy s rukou, což ho omezuje v práci. S ohledem na tyto skutečnosti odvolatel navrhl změnu rozsudku okresního soudu v tom smyslu, že návrh matky na zvýšení výživného bude zcela zamítnut.

6. Opatrovník v rámci podané zprávy o aktuálním prošetření poměrů nezl. dětí pro potřeby druhoinstančního řízení, spojené s omluvou jeho neúčasti na odvolacím jednání, navrhl, aby krajský soud rozsudek okresního soudu potvrdil, příp. aby jej změnil za situace nově zjištěných skutečností tak, aby nově stanovené výživné zohledňovalo potřeby nezl. dětí, jakož i příjmy, majetkové poměry, schopnosti, možnosti a životní úroveň otce, který se s nezl. chlapci osobně stýká pouze sporadicky.
7. K výzvě odvolacího soudu za účelem aktualizace poměrů matka ve svém vyjádření založeném na č. l. 317 - 318 spisu dodala, otec od vydání rozsudku soudu prvního stupně nadále přispívá na výživném pro nezletilé syny beze změny částkami určenými mu předchozím soudním rozhodnutím – tj. 1.500 Kč a 1.200 Kč měsíčně, ani zčásti pak nezapřivil dluh stanovený mu nyní přezkoumávaným rozsudkem. Nad rámec tzv. běžného výživného nezl. synům ničeho nepřispívá. Matka uvedla, že nyní bydlí sama spolu s nezl. syny v rodinném domě v [REDACTED], na úvěru od ledna r. 2023 splácí 11.511 Kč měsíčně; starší nezl. syn postoupil v rámci povinné školní docházky od září r. 2023 do [REDACTED] třídy, mladší syn je od tohoto data žákem [REDACTED] třídy základní školy, oba chlapci navštěvují sportovní kroužek s úhradou 400 Kč za pololetí pro každého z nich.
8. Otec na výzvu krajského soudu ohledně aktualizace jeho poměrů nijak nereagoval, byť mu byla řádně a včas doručena (srov. přípis krajského soudu založený na č. l. 281 spisu, vč. doručenký do vlastních rukou s převzetím soudní obsílky otcem k datu 16. 11. 2023).
9. U odvolacího jednání oba rodiče shodně odkázali na svá písemná odvolání, která blíže rozvedli.
10. Krajský soud jako soud odvolací po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnými osobami, v zákonné lhůtě a že jde o přípustné opravné prostředky (§ 201, a contr. § 202, § 204 odst. 1 a § 205 OSŘ), přezkoumal rozsudek okresního soudu, projednal věc při jednání (§ 214 odst. 1 OSŘ) – za omluvené nepřítomnosti kolizního opatrovníka nezletilých (§ 101 odst. 3 OSŘ), přezkoumal rovněž řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku (§ 212 písm. a/, § 212a odst. 1 a 5 OSŘ), doplnil, příp. aktualizoval dokazování provedením důkazů níže uvedených k poměrům na řízení účastných osob (§ 213 OSŘ) a dospěl k závěru, že matčino odvolání je zčásti důvodné, otcovo odvolání shledal zcela neopodstatněným.
11. Pro odvolací přezkum si nejprve krajský soud z důvodů avizovaného doplnění a aktualizace důkazního stavu opatřil následující důkazy a provedl jimi – se zjištěnými výsledky níže prezentovanými – dokazování:
12. Z lustrace v informačním systému základních registrů bylo zjištěno, že matka je od 9. 1. 2020 s otcem nezl. synů rozvedená a trvalé bydliště má, stejně jako oba nezl. chlapci, hlášeno od 15. 5. 2023 na adrese [REDACTED], okr. [REDACTED]; matka má dvě děti – nezl. chlapce, o jejichž poměrech je vedeno toto řízení. Otec je občanem [REDACTED] a v tomto systému má evidováno místo pobytu na adrese [REDACTED], okr. [REDACTED] (srov. č. l. 265-271 spisu); povolení k trvalému pobytu občana třetí země na území České republiky má aktuálně povoleno od 17. 1. 2022 (dříve od 16. 3. 2016). Ze systému evidence cizinců pak bylo k osobě otce dále zjištěno, že je od 8. 9. 2021 ženatý s [REDACTED], rozenou [REDACTED], narozenou [REDACTED], občankou [REDACTED], která má od 12. 8. 2022 do 11. 8. 2024 povolen přechodný pobyt občana třetí země na území České republiky na shodné adrese trvalého pobytu otce (srov. č. l. 275 spisu); otec má vedle

- nezl. chlapců [REDACTED] a [REDACTED] další dítě, a to nezl. [REDACTED], narozenou [REDACTED] (srov. č. l. 273 spisu).
13. Z evidence práv pro osobu vedené Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním (srov. č. l. 295 - 298 spisu) bylo zjištěno, že matka je evidována jako vlastnice nemovitostí zapsaných pro obec [REDACTED], k. ú. [REDACTED], na listu vlastnictví č. [REDACTED], a to pozemku parcela St. [REDACTED] o výměře 65 m² - zastavěná plocha a nádvoří, jejíž součástí je stavba č. p. [REDACTED] – rodinný dům a č. [REDACTED] o výměře 433 m² – zahrada; tyto nemovitosti jsou zatíženy: a/ věcným břemenem - dle smlouvy o zřízení věcného břemene úplatné ze dne 16. 12. 2021 pro zajištění práva vstupu za účelem oprav, údržby a provedení odečtů ze zařízení distribuční soustavy elektrické energie a pro zajištění práva zřízení vodovodní přípojky; b/ zástavním právem smluvním pro úvěr podle smlouvy o Hypoúvěru od [REDACTED] a o stavebním spoření do částky 2,5 mil. Kč pro [REDACTED], a se zákazem zcizení, kdy nabývacím titulem je kupní smlouva ze dne 16. 12. 2021; a dále c/ zákazem zcizení pro posledně jmenovaný bankovní dům na základě smlouvy o zřízení zástavního práva, o zákazu zcizení ze dne 23. 6. 2022. Otec není dle provedeného šetření odvolacího soudu osobou s evidovanými vlastnickými či jinými věcnými právy k nemovitostem na území České republiky.
  14. Ze živnostenského rejstříku – jeho veřejné části (srov. č. l. 290 - 293 spisu) bylo zjištěno, že matka není vedena jako podnikatelský subjekt, otec byl zapsán v živnostenském rejstříku do 22. 2. 2023 a stále je držitelem následujících živnostenských oprávnění:
    - od 18. 3. 2016 - výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1-3 živnostenského zákona, obory činnosti výroba potravinářských a škrobářenských výrobků a velkoobchod a maloobchod – jde o ohlašovací volné druhy živností s tím, že tyto živnosti má od 7. 7. 2021 do 31. 12. 2099 přerušeny,
    - od 21. 4. 2017 - hostinská činnost - jde o ohlašovací řemeslný druh živnosti s tím, že tuto živnost má od 7. 7. 2021 do 31. 12. 2099 přerušenu,
    - od 26. 4. 2017 – prodej kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin – jde o druh živnosti koncesované s tím, že tuto živnost má od 7. 7. 2021 do 31. 12. 2099 taktéž přerušenu.
  15. Ze sdělení firmy [REDACTED] datované 17. 11. 2023 (srov. č. l. 303 - 305 spisu) bylo zjištěno, že otec není již jejich zaměstnancem od 15. 2. 2023, a to na základě dohody o ukončení pracovního poměru; ze mzdového dokladu otce vystaveného tímto jeho dřívějším zaměstnavatelem bylo zjištěno, že otcova čistá měsíční mzda v lednu r. 2023 činila 8.487 Kč (z hrubé mzdy 10.560 Kč při odpracovaných 22 pracovních dnech – tj. 88 hodinách /tj. 4 hodiny denně/) a v únoru r. 2023 činila 4.160 Kč.
  16. Současný otcův zaměstnavatel [REDACTED], kde je otec zaměstnán od 20. 7. 2023, ve zprávě o otcových výdělcích (srov. č. l. 325 spisu) uvedl, že v červenci r. 2023 otec odpracoval 7 dnů a inkasoval v čistém 2.600 Kč, v srpnu uvedeného roku odpracoval 23 dnů a jeho příjem činil v čistém 24.770 Kč, v září r. 2023 odpracoval 21 dnů s dosaženým shodným čistým příjmem jako v srpnu r. 2023 a v říjnu téhož roku odpracoval celkem 22 dnů a jeho čistý příjem činil 11.500 Kč; průměrně za shora uvedené období otec docíloval na čistém příjmu od tohoto zaměstnavatele částku 15.260 Kč.
  17. Z potvrzení matčina zaměstnavatele – [REDACTED] (srov. č. l. 313 - 314 spisu), bylo zjištěno, že od ledna do října r. 2023 činil matčin průměrný čistý měsíční příjem částku 27.906 Kč a ostatní peněžitá plnění celkem za tohoto období představovala částku 1.450 Kč.
  18. Z náhledu do informačního systému KSP a SDPF vedeného Ministerstvem financí České republiky bylo zjištěno, že otec není účasten na smlouvě o penzijním připojištění nebo doplňkovém penzijním spoření; matka má uzavřen posledně uvedený typ smlouvy u [REDACTED] (srov. č. l. 299 p. v. spisu), s měsíční úložkou 1.000 Kč;

- otec není dále účasten na smlouvě o stavebním spoření (srov. č. 1. 299 p. v. spisu), zatímco matka má uzavřenu tuto smlouvu u [REDACTED].
19. Ze zprávy Úřadu práce ČR, Krajská pobočka [REDACTED], Kontaktní pracoviště [REDACTED] (srov. č. 1. 316 spisu), bylo zjištěno, že otec ani jeho současná manželka nepobírají žádné dávky státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi a v nezaměstnanosti; aktuálně otec není označeným úřadem veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.
  20. Ze zprávy téhož úřadu, Krajská pobočka [REDACTED], Kontaktní pracoviště [REDACTED] (srov. č. 1. 328 spisu), bylo zjištěno, že matka od 1. 1. 2022 do 31. 10. 2023 pobírala dávky státní sociální podpory - příspěvek na bydlení a přídavky na děti, celkem tak za uvedené období obdržela částku 41.906 Kč.
  21. Ze sdělení Městského úřadu [REDACTED], dopravně-správního odboru, registru vozidel (srov. č. 1. 301 spisu), bylo zjištěno, že matka prochází registrem silničních vozidel, kdy pro její osobu je evidován záznam jakožto vlastníka a provozovatele k osobnímu automobilu zn. [REDACTED], datum první registrace 24. 6. 2008, v České republice prvně zaevidován k 13. 10. 2017.
  22. Ze zprávy Magistrátu města [REDACTED], odboru registru vozidel a řidičů (srov. č. 1. 323 spisu), bylo zjištěno, že otec je evidován od 11. 5. 2021 jako provozovatel a vlastník osobního motorového vozidla [REDACTED], datum první registrace 3. 8. 2021, v České republice prvně zaevidováno k datu 11. 5. 2021.
  23. Ze zprávy Okresní správy sociálního zabezpečení [REDACTED] (srov. č. 1. 307 spisu) bylo zjištěno, že matka je od 24. 8. 2022 dosud zaměstnankyní zaměstnavatele [REDACTED]; není příjemcem důchodu, pobírala dávky nemocenského pojištění – vždy šlo o ošetřovné, přičemž za rozhodné období od září r. 2022 šlo o částku 5.870 Kč za říjen r. 2022 (vyplaceno v listopadu r. 2022), v prosinci r. 2022 šlo o částku 6.688 Kč (vyplaceno v lednu r. 2023), v únoru r. 2023 šlo o částku 5.960 Kč (vyplaceno v březnu r. 2023) a v červnu r. 2023 šlo o částku 4.840 Kč (vyplaceno v srpnu r. 2023).
  24. Ze zprávy Městské správy sociálního zabezpečení [REDACTED] (srov. č. 1. 309 spisu) bylo zjištěno, že otec je od 20. 7. 2023 zaměstnancem zaměstnavatele [REDACTED], sídlem [REDACTED], [REDACTED], od 1. 10. 2022 do 15. 2. 2023 byl zaměstnán u [REDACTED], sídlem [REDACTED] a od 1. 10. 2021 do 31. 8. 2022 byl evidován jako zaměstnanec u firmy [REDACTED] (se stejnou adresou sídla jako otcův současný zaměstnavatel).
  25. Ze zprávy kolizního opatrovníka – města [REDACTED], orgánu sociálně právní ochrany dětí (srov. č. 1. 311 spisu), vyplynulo, že dle sdělení matky od jednání okresního soudu na konci měsíce března r. 2023 proběhl otcův styk s nezl. syny pouze 1x, a to koncem měsíce srpna r. 2023 v délce tří dnů; jinak dochází vždy z iniciativy dětí pouze k jejich telefonickým kontaktům s otcem – jedná se o velmi krátké videohovory uskutečňované 1x za 2 - 3 týdny. Dle sdělení matky otec platí výživné v původní výši pravidelně, ničím jej však nedoplňuje (kupř. u příležitosti narozenin atp.); otec v uvedeném období každému z chlapců jednorázově koupil triko, rifle a zimní boty – šlo o běžné zboží, které zčásti velikostně nezl. chlapcům nevyhovovalo.
  26. Krajský soud jako soud odvolací se po doplnění dokazování zčásti ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně, vyjádřenými v odůvodnění napadeného rozsudku. Okresní soud procesně odpovídajícím způsobem zjistil skutkový stav (ust. § 6, § 120, § 153 odst. 1 OSŘ), provedené důkazy zhodnotil v souladu se zásadami předvídanými v ust. § 132 OSŘ a na základě zjištěného skutkového stavu dospěl k částečně adekvátním závěrům právním, s nimiž se krajský soud shoduje (míněno pro úpravu výživného za období od 1. 10. 2021 do 31. 8. 2022). Ve zbývajících částech (tj. pro úpravu výživného za období od 1. 9. 2022 nadále) však bylo zapotřebí skutková zjištění prvostupňového soudu doplnit a i marginálně opravit a jeho

právní závěry v důsledku toho korigovat, protože bylo ze strany druhoinstančního soudu přijato měnící rozhodnutí dle ust. § 220 OSŘ.

27. K samotnému právnímu posouzení věci odvolací soud uvádí následující. Pro rozhodování o změně výživného (v tomto případě k návrhu matky o zvýšení výživného hrazeného otcem pro oba nezl. chlapce) je nutno vycházet ze zákonných hledisek. Podle ust. § 923 odst. 1 o. z. *změní-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti.* Podle ust. § 913 odst. 1 o. z. *pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného (rozuměj: dítěte/děti) a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného (rozuměj: výživou povinného rodiče).* Podle ust. § 915 odst. 1 o. z. *životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.* Podle ust. § 922 odst. 1 o. z. *výživné lze přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení; u výživného pro děti i za dobu nejdéle tři let zpět od tohoto dne.* Podle § 475 odst. 1 ZŘS *změní-li se poměry, může soud změnit rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nebo rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě.* Podle § 909 o. z. *změní-li se poměry, soud změni rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti i bez návrhu.*
28. V projednávané kauze matka zahájila svým návrhem ze dne 4. 10. 2022 řízení o změnu výživného s tím, že od doby poslední a dosud jediné meritorní úpravy ze dne 16. 10. 2019, dané rozsudkem svitavského okresního soudu pod č. j. 0 Nc 460/2019-41, pravomocným dnem 15. 11. 2019 (když v souvislosti s tím nelze zohledňovat rozsudek jmenovaného soudu ze dne 24. 9. 2020, č. j. 0 P 22/2020-106, pravomocný dne 16. 10. 2020, kterým bylo mj. rozhodnuto o zastavení řízení pro zpětvzetí matčina protokolárně podaného návrhu ze dne 26. 8. 2020 na zvýšení výživného, ani jím následně vydané usnesení ze dne 26. 4. 2022, č. j. 0 P 22/2020-154, pravomocné dne 15. 6. 2022, o zastavení řízení o matčině dalším návrhu na zvýšení výživného ze dne 2. 2. 2022 ze shodného procesního důvodu), došlo ke kýžené změně poměrů na straně oprávněných – nezl. synů [REDAKCE] a [REDAKCE]. Okresní soud po provedeném dokazování dospěl k závěru, že ke kvalifikované změně poměrů vyžadující úpravu výživného nepochybně došlo, což souvisí nejen s pouhým plynutím času od předchozí soudní úpravy (tj. k datu rozhodování odvolacího soudu jde o více jak čtyři roky), ale též v případě nezl. [REDAKCE] k datu 1. 9. 2022 a následně i u nezl. [REDAKCE] k datu 1. 9. 2023 (v době trvání odvolacího řízení) s jejich nástupem k povinnému školnímu vzdělávání. Tomuto právnímu závěru prvostupňového soudu odvolací soud zcela přisvědčuje, z čeho je zřejmé, že otcův náhled na celou problematiku, který vyústil z jeho strany v podání odvolání, jímž se domáhal úplného zamítnutí matčina návrhu na zvýšení výživného, není odůvodněný.
29. Odvolací soud dodává, že z obecného hlediska jsou významným mezníkem v životě každého nezaopatřeného, na výživě rodičů závislého dítěte, majícím dopad na úpravu vyživovací povinnosti povinného rodiče, okamžiky spjaté s nástupem dítěte k předškolnímu vzdělávání, do 1. třídy základní školy, jeho postupem na 2. stupeň povinné školní docházky, nástupem ke středoškolskému studiu, k vysokoškolskému studiu apod. Tyto mezníky – mimo jiné, zákonem předjímané předpoklady pro úpravu výživného (kupř. navýšení potřeb dítěte v důsledku jeho trvale zhoršeného zdravotního stavu apod.) – s sebou logicky přináší vyšší finanční nároky na uspokojování potřeb nezaopatřeného dítěte/děti. Pochopitelně pak i jen samotný nárůst věku dítěte/děti od předchozí úpravy (vycházejí z obvyklé soudní praxe – v limitu každé cca tři a více roků) je bez dalšího taktéž nutno vnímat jako okolnost promítající se do kvalifikované změny poměrů, která se mj. projevuje fyzickým růstem dítěte spojeným s potřebou výměny oblečení a obutí, vyššími nároky na stravu, na školní vzdělávání, na mimoškolní a volnočasové aktivity apod. Stranou pak odvolací soud nemůže ponechat ani růst inflace v ekonomice státu, kdy – jednoduše řečeno – částka výživného určená v tomto případě před více jak 4 roky rozhodně nemá totožnou nominální hodnotu a nákupní sílu jako nyní (spotřební koš pro uspokojování potřeb nezletilých je tedy aktuálně

výrazně dražší, což je patrné kupř. již jen z průběžného a všudypřítomného navyšování cen v podstatě u všech komodit). Tento fakt otec musel jistě i sám, bez ohledu na to, že je cizím státním příslušníkem, žijícím mimo zemi svého původu a občanství, v rámci uspokojování vlastních potřeb a potřeb jeho současné rodiny zaznamenat. Matka však, na rozdíl od otce, pro zvládnání těchto projevů celospolečenské situace po rozvodu manželství s otcem dětí nežije ve společné domácnosti s další, zaopatřenou, příp. výdělečně činnou osobou, která by se spolu s ní podílela na úhradě navyšovaných nákladů nutných na uspokojování bytové potřeby a dalších základních životních potřeb.

30. Na straně výživou povinného rodiče – otce pak okresní i krajský soud taktéž zaznamenaly změnu poměrů opravňující úpravu otcovy vyživovací povinnosti k jeho nezl. synům, a to zejména v podobě finančního nárůstu otcova příjmu oproti době soudní úpravy z r. 2019, když tehdy otec docíloval průměrného příjmu 12.000 Kč hrubého měsíčně. Přímá úměra popsaných změn na straně oprávněných (nezl. synů) a povinné osoby (otce) tedy logicky a nutně vyústila v navýšení výživného. Okresní soud správně rozhodl o v pořadí první změně – zpětném zvýšení výživného k datu 1. 10. 2021 v částkách 3.500 Kč měsíčně pro nezl. [REDAKCE] a 3.200 Kč měsíčně pro nezl. [REDAKCE], když v té době měl otec pouze dvě vyživovací povinnosti k nezl. synům, byl již (sice krátce) ženatý, pročež participoval i na životní úrovni své manželky, a hlavně dosahoval z výkonu svého tehdejšího zaměstnání průměrného čistého měsíčního výdělku 29.820 Kč. Celkové výživné stanovené okresním soudem pro toto období tak představuje s ohledem na ještě nižší věk nezl. chlapců 22,45 % otcova příjmu, což je odpovídající (při spodní hranici možného) procentuálnímu rozmezí a počtu vyživovacích povinností výživou povinného rodiče dle Doporučujících tabulek Ministerstva spravedlnosti ČR pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti.
31. Nesprávně však dle názoru odvolacího soudu rozhodl dále soud prvního stupně o v pořadí druhém a třetím časovém mezníku a s tím spojených změnách výživného v podobě faktického ponížení upraveného výživného od 1. 9 2022 u nezl. [REDAKCE] na částku 2.800 Kč měsíčně a u nezl. [REDAKCE] na částku 2.400 Kč měsíčně a poté od 1. 2. 2023 na měsíční částky 2.400 u nezl. [REDAKCE] a 2.000 Kč u nezl. [REDAKCE]. Prvostupňový soud totiž považoval pro obě zmiňovaná období otcovo ukončení jeho nakonec dvou pracovních poměrů dohodou (pro změnu bydliště a pro jím tvrzené odstěhování do jiné země /konkrétně do [REDAKCE] i s jeho manželkou/) a posléze pro jeho nástup k zaměstnavateli, resp. dalším zaměstnavatelům v České republice (po opuštění od změny destinace jeho pobytu v cizině), kde docíloval průměrného čistého příjmu v nižší částce – tj. 17.500 Kč měsíčně (oproti dříve dosahovanému průměrnému výdělku 29.820 Kč měsíčně v čistém), za objektivní, otcem nezaviněnou okolnost, jež má své opodstatnění pro snížení navýšeného výživného. Tento právní závěr prvostupňového soudu odvolací soud neshledává v tomto směru odvolací výhrady vznesené matkou v jejím odvolání za zcela případné. Jistě je v rámci svobody pohybu a pobytu právem každého člověka změnit místo svého bydliště. Nicméně otec (nadto jakožto cizí státní příslušník) si musel být předem – tj. před přijetím takového osobního rozhodnutí – dobře vědom veškerých předností, ale i rizik a event. dopadů spojených se změnou jeho bydliště v rámci tuzemska i s jeho případným odstěhováním do dalšího, pro něj cizozemského státu (jím avizované [REDAKCE]); to vše při trvající vyživovací povinnosti k jeho dvěma nezletilým, nezaopatřeným synům, jež je svou povahou primární povinností, a nutností zachování, resp. posilování životní úrovně nezl. synů a nezbytné potřebnosti uspokojování jejich postupně vzrůstajících základních životních potřeb. O to více tento aspekt nabývá na důležitosti v kontextu s tím, že jinak otec výkon svých rodičovských práv realizuje značně sporadicky, resp. jej nerealizuje – s nezl. syny se stýká skutečně střídmě (jen několik málo dní v kalendářním roce), nad rámec výživného nezl. dětem ničeho neposkytuje, na výchově nezl. synů se nijak nepodílí, když nelze na jeho straně

ani shledávat jinak od rodiče předpokládaný a přirozeně očekávatelný zájem o nezl. syny; ostatně to ani otec v řízení před soudy obou stupňů nijak nespороval. Náhled okresního soudu, že by tedy mělo být vycházeno při rozhodování soudu o změně výživného pro toto období z otcova nižšího příjmu, je právně neobhajitelný a rozporný s ochranou nejlepšího zájmu nezl. dětí, kterou mají opatrovnické soudy v předmětné soudní agendě prioritně zaštitovat.

32. Důvodnou je pouze změna výživného v podobě jeho určitého snížení k datu, kdy otci přibyla další vyživovací povinnost k narozené dceři z otcova současného manželství a v souvislosti s tím částečná vyživovací povinnost k jeho manželce, celodenně pečující o jejich společné dítě v útlém věku. Zde ale i tak okresní soud pochybil (nad shora zmíněný vadný závěr o otcově výdělku jakožto základně pro výpočet výživného), pokud k této úpravě výživného přistoupil již od 1. 2. 2023 (zřejmě tak činil z toho důvodu, aby změna byla započata k ucelenému měsíci, resp. od samého počátku měsíce, a aby si tak „zjednodušil“ výpočet nedoplatku na výživném). Tento závěr však nemá oporu v zákoně, neboť podstatná okolnost odůvodňující úpravu výživného musí být nutně a jen vázána k rozhodnému okamžiku (jde o právní notorietu, která by měla být soudu prvního stupně při rozhodovací praxi vlastní), jímž je v daném případě datum narození otcova třetího dítěte – tj. k datu [REDACTED] (pozn. odvolacího soudu: u prvního jednání před okresním soudem sice otec uvedl datum narození dcery [REDACTED], [REDACTED] „[REDACTED]“, odvolací soud však ověřil správnost tohoto data – tedy: [REDACTED]). K další úpravě výživného tedy došlo měnicím rozhodnutím odvolacího soudu pouze pro jeden časový okamžik, a to od [REDACTED] nadále, když do té doby, kdy se otci nenavýšil počet jeho vyživovacích povinností, ale i poté bylo plně v otcových schopnostech a možnostech nadále dosahovat příjmu oscilujícího k 30.000 Kč čistého měsíčně. Tento příjem byl tedy určující i pro faktické snížení výživného od [REDACTED], kdy celkové výživné v souhrnné částce 5.200 Kč měsíčně představuje při otcových třech „plných“ vyživovacích povinnostech k nezl. dětem a při další, otcově částečné vyživovací povinnosti k jeho manželce, která v důsledku celodenní péče o narozené dítě (zanedlouho ve věku [REDACTED] roku) není t. č. výdělečně činná, 17,44 % jeho možného příjmu, jehož v minulosti dosahoval a dosahovat nadále objektivně mohl. Za neopodstatněná odvolací soud považuje otcem zmiňovaná tvrzení v rámci jeho odvolací argumentace o ještě nižších výdělcích, které měl otec fakticky pobírat oproti příjmům obsaženým v listinných důkazech v řízení provedených, o jeho zdravotních potížích, které jej mají nějak limitovat při obstarávání si finančních prostředků výkonem práce, o – s tím spojeném – nedostatku finančních prostředků, jakož i o jeho předpokládaném budoucím nástupu na rodičovskou dovolenou, který mj. u druhostupňového řízení avizoval. Uvedená tvrzení otec ani nijak neprokázal, nadto nelze přehlížet, že posledně uváděné tvrzení o otcově nástupu na rodičovskou dovolenou je jeho úvahou pro futurum, když pro rozsudek je rozhodující pouze stav v době jeho vyhlášení (§ 154 odst. 1 OSŘ).
33. Krajský soud tedy uzavírá, že jím stanovené částky navýšeného výživného pro oba nezl. chlapce ve dvou časových údobích odpovídají zákonem nastaveným hlediskům; tj. optikou poměrů výživou povinné osoby – schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům na straně otce, když nezl. děti mají právo participovat na otcem dosahované životní úrovni, a oprávněným potřebám nezl. synů. Odvolací soud současně připomíná, že požadavky na výživné se v čase mění, jednou stanovená úprava nemůže konstantně obstát po celou dobu, kdy jsou a budou nyní nezl. chlapci závislí na výživě svých rodičů; v tom se tedy otec zásadně mylí. Matka si pochopitelně svoji vyživovací povinnost nadstandardně plní stále ještě výkonem péče o nezletilé chlapce (s ohledem na jejich nižší věk a potřebnost její péče) a dále též svou významnou finanční spoluúčastí, když výživné dosud hrazené otcem v celkové částce 2.700 Kč měsíčně pro oba syny by jistě nároky nezletilých nebylo s to zcela pokrýt. Otec jakožto rodič, jenž nezl. syny nemá svěřeny do své výlučné péče – je tak povinován

k plnění vyživovací povinnosti zejména ve finanční podobě. Na tomto místě odvolací soud akcentuje, že i přesto, že otec má nyní novou rodinu (manželku a z tohoto manželství narozenou dceru), nelze mít za to, že otec bude příslušníky své současné rodiny finančně „upřednostňovat“ na úkor nezl. chlapců, či že mají jeho změněné osobní poměry významně potlačovat plnění jeho primární povinnosti k synům narozeným z jeho předchozího manželství. Bezdůvodný přenos plnění otcových povinností vůči jeho synům na matku nemůže být ze strany soudů jakkoliv akceptován. Z popsanych důvodů byl tedy rozsudek okresního soudu změněn dle ust. § 220 OSŘ ve výrocích o tzv. běžném výživném, hrazeném otcem ve prospěch nezl. synů (viz bod I. písm. a/ a c/ rozsudku krajského soudu).

34. V souvislosti s tím bylo současně nezbytné přijmout měnící verdikt i ohledně nedoplatku na výživném pro nezl. syny, když v odvolacím řízení bylo prokázáno, že otec nadále platí výživné v původní výši stanovené rozsudkem svitavského okresního soudu z října r. 2019. U nezl. █████ došlo za dobu první změny výživného od 1. 10. 2021 do 10. 2. 2023 vč. k navýšení o 2.000 Kč měsíčně (dosud hrazeno 1.500 Kč a za toto období je určeno nově výživné ve výši 3.500 Kč) – tedy za celkem 16 celých měsíců po 2.000 Kč (tj. 32.000 Kč) a za 10 dnů měsíce února r. 2023, jenž měl 28 dnů, v poměrné částce 714 Kč (tj. 71,4 Kč za jeden den), celkem 32.714 Kč. Za v pořadí druhé období od 11. 2. 2023 do posledního splatného měsíce k datu rozhodování odvolacího soudu, tj. do 30. 11. 2023, jde o navýšení výživného z dosavadní částky 1.500 Kč na 2.800 Kč (tj. rozdíl 1.300 Kč měsíčně), což představuje za zbývajících 18 dnů měsíce února r. 2023 po zaokrouhlení na celé Kč částku 836 Kč s připočtením částky za další ucelené měsíce, tj. od března do listopadu r. 2023 vč. (9 měsíců x 1.300 Kč) 11.700 Kč, tzn. 12.536 Kč. Celkový nedoplatek na výživném pro nezl. █████ tak činí 45.250 Kč (viz výrok pod bodem I. písm. b/ rozsudku krajského soudu). U nezl. █████ jde shodným početním způsobem při změněných výších výživného dle nyní přijatého rozsudku o běžném výživném (tj. nejprve 3.200 Kč a posléze 2.400 Kč měsíčně) se zohledněním skutečně realizovaných plateb otcem ve výši 1.200 Kč měsíčně o následující částky. Za první změněné období od 1. 10. 2021 do 10. 2. 2023 vč. za ucelených 16 měsíců po 2.000 Kč měsíčně – tj. 32.000 Kč a 714 Kč za 10 dnů měsíce února r. 2023; tedy celkem 32.714 Kč (shodně jako u staršího nezl. █████). Za další období od 11. 2. 2023 do 30. 11. 2023 jde o rozdíl 1.200 Kč měsíčně, celkový nedoplatek na výživném pro nezl. █████ tak činí 44.285 Kč (viz výrok pod bodem I. písm. d/ rozsudku krajského soudu). Splatnost dlužného výživného pro oba chlapce byla povinnému rodiči určena v delší, než zákonem primárně stanovené lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 věta za středníkem OSŘ). Otcí je tak – i s ohledem na délku trvání odvolacího řízení – dán určitý časový prostor na zapravení tohoto dluhu. Odvolatel by měl mít přitom na paměti, že se jedná o potřebné finanční prostředky určené pro jeho nezl. syny za uplynulé období.
35. O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů (pozn. odvolacího soudu: pro měnící rozhodnutí odvolacího soudu bylo nutno znovu rozhodnout i o náhradě nákladů prvostupňového řízení) bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 a 2 OSŘ a § 23 ZŘS (viz výrok pod bodem II. rozsudku krajského soudu). Odvolací soud neshledal žádné okolnosti případu, které by odůvodňovaly přiznání náhradového práva některému z účastníků; nadto je nutno uvést, že žádný z rodičů se ani o náhradu těchto nákladů neucházel. Závěrem se sluší dodat, že výrok pod bodem I. písm. e/ rozsudku odvolacího soudu deklaruje změnu předchozí soudní úpravy, týkající se výživného pro nezl. chlapce pro dobu po rozvodu manželství jejich rodičů.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí či nařízení exekuce.

Hradec Králové 7. prosince 2023

JUDr. Pavel Moravec v. r.
předseda senátu